

Agencja Restrukturyzacji
i Modernizacji Rolnictwa

PORADNIK

dla Podmiotów ubiegających się o przyznanie pomocy
w ramach poddziałania 4.2

**„WSPARCIE INWESTYCJI W PRZETWARZANIE
PRODUKTÓW ROLNYCH, OBRÓT NIMI LUB ICH
ROZWÓJ”**

Program Rozwoju Obszarów Wiejskich
na lata 2014-2020

NABÓR TEMATYCZNY

Program współfinansowany ze środków Unii Europejskiej

PORADNIK DLA WNIOSKODAWCÓW

PROGRAM ROZWOJU OBSZARÓW WIEJSKICH NA LATA 2014–2020

(PROW 2014–2020)

**PODDZIAŁANIE 4.2
„WSPARCIE INWESTYCJI W PRZETWARZANIE PRODUKTÓW ROLNYCH,
OBRÓT NIMI LUB ICH ROZWÓJ”**

Warszawa, październik 2021 r.

Poddziałanie 4.2 „Wsparcie inwestycji w przetwarzanie produktów rolnych, obrót nimi lub ich rozwój” PROW 2014–2020

Słowniczek:

Beneficjent – podmiot lub osoba, z którym ARiMR zawarła umowę o przyznaniu pomocy.

Koszty kwalifikowalne – koszty związane z realizacją przedsięwzięcia, którego dotyczy wniosek o przyznanie pomocy, które mogą zostać częściowo zrefundowane.

Operacja – przedsięwzięcie, projekt lub inwestycja realizowane przez Beneficjenta.

Pomoc – pomoc finansowa przyznana na realizację operacji z publicznych środków krajowych i unijnych, polegająca na refundacji części kosztów kwalifikowalnych operacji, poniesionych przez Beneficjenta.

Nabór tematyczny – nabór skierowany do rolników podejmujących prowadzenie działalności gospodarczej oraz rolników wykonujących lub podejmującym wykonywanie działalności w zakresie przetwarzania i zbywania przetworzonych produktów rolnych w ramach rolniczego handlu detalicznego.

RHD – Rolniczy Handel Detaliczny.

Pomoc może zostać przyznana:

- rolnikowi będącemu osobą fizyczną, domownikowi lub małżonkowi tego rolnika, jeżeli:
  - ✓ podlega ubezpieczeniu społecznemu rolników w pełnym zakresie;
  - ✓ rozpoczyna wykonywanie działalności gospodarczej w zakresie przetwarzania produktów rolnych;
- rolnikowi będącemu osobą fizyczną lub małżonkowi tego rolnika, jeżeli:
  - ✓ podlega ubezpieczeniu społecznemu rolników z mocy ustawy w pełnym zakresie;
  - ✓ wykonuje lub podejmuje wykonywanie działalności w zakresie przetwarzania i zbywania przetworzonych produktów rolnych w ramach rolniczego handlu detalicznego;

pod warunkiem, że Wnioskodawca:

- jest zdolny do zrealizowania operacji oraz osiągnięcia i zachowania celu;
- ma numer identyfikacyjny (tzw. nr EP), który nadaje Biuro Powiatowe ARiMR;

Wnioskodawca będzie musiał uprawdopodobnić, że zarówno realizacja planowanego przedsięwzięcia jak i osiągnięcie zakładanych celów nie byłyby dla niego możliwe bez uzyskania środków publicznych. Wsparciu podlegać będą te zadania, których realizacja będzie niezbędna do osiągnięcia zakładanego celu.

Na jakie inwestycje może być przyznana pomoc?

Pomoc może być przyznana, jeżeli projekt objęty wnioskiem:

- dotyczy przetwórstwa i wprowadzenia do obrotu produktów rolnych;
- polega na modernizacji lub budowie zakładu przetwórstwa produktów rolnych lub infrastruktury handlu detalicznego produktami rolnymi;
- polega na modernizacji lub budowie pomieszczeń pomocniczych służących przygotowaniu posiłków i pomieszczeń gospodarczych w budynku służących do przechowywania produktów żywnościowych;
- nie jest finansowany z udziałem innych środków publicznych.

Na jakie wsparcie można liczyć?

Pomoc jest udzielana w formie zwrotu części poniesionych kosztów. Refundacji podlegają koszty inwestycji poniesione przez Beneficjenta, w wysokości do 50 proc. kosztów kwalifikowanych.

Pomoc przyznaje się i wypłaca do wysokości:

- **200 tys. zł**, w przypadku rolnika lub małżonka rolnika, wykonującego lub podejmującego wykonywanie działalności w zakresie przetwarzania i zbywania przetworzonych produktów rolnych w ramach RHD;
- **500 tys. zł**, w przypadku rolnika, domownika lub małżonka rolnika, rozpoczynającego działalność gospodarczą objętą wsparciem;

Minimalna wysokość pomocy, którą można przyznać na realizację jednej operacji wynosi 10 tys. zł.

Jakie koszty finansujemy (które koszty są kwalifikowalne)?

1) Koszty zakupu wraz z instalacją lub leasingu zakończonego przeniesieniem prawa własności:

a) maszyn lub urządzeń do:

- przetwarzania produktów rolnych;
- magazynowania lub przygotowania produktów rolnych do przetwarzania;
- magazynowania produktów rolnych lub półproduktów oraz przygotowania ich

- do sprzedaży;
  - przetwarzania lub magazynowania produktów rolnych wyposażonych w instalacje związane z ochroną środowiska i przeciwdziałaniem zmianom klimatu, wymienionych w załączniku nr 3 do rozporządzenia;
- b) wyposażenia niezbędnego do prowadzenia działalności w zakresie przetwarzania i zbywania przetworzonych produktów rolnych – wyłącznie w przypadku inwestycji realizowanej przez rolników w naborze tematycznym;
  - c) aparatury pomiarowej, kontrolnej oraz sprzętu do sterowania procesem produkcji lub magazynowania;
  - d) oprogramowania służącego do zarządzania przedsiębiorstwem lub sterowania procesem produkcji, lub magazynowania;
  - e) wdrożenia systemów zarządzania jakością;
  - f) rat zapłaconych z tytułu wykonania umowy leasingu, nieprzekraczających ceny netto nabycia rzeczy wymienionych w pkt. 1 lit a i b, jeżeli przeniesienie własności rzeczy na Beneficjenta nastąpi w okresie realizacji operacji, lecz nie później niż do dnia złożenia wniosku o płatność ostateczną;
  - g) opłat za patenty i licencje.
- 2) Koszty budowy, rozbudowy, nadbudowy, przebudowy lub remontu połączonego z modernizacją, niezbędnych do wdrożenia inwestycji w zakresie zakupu maszyn i urządzeń:
- a) budynków i budowli wykorzystywanych do produkcji, magazynowania, handlu hurtowego lub kontroli laboratoryjnej produktów rolnych (obiektów podstawowych);
  - b) budynków i budowli infrastruktury technicznej związanej z użytkowaniem obiektów podstawowych;
  - c) pomieszczeń higieniczno-sanitarnych;
  - d) pomieszczeń administracyjnych stanowiących integralną część obiektów podstawowych w części nieprzekraczającej 10 proc. całkowitej powierzchni tych obiektów;
  - e) dotyczące inwestycji związanych z ochroną środowiska i przeciwdziałaniem zmianom klimatu, wymienionych w załączniku nr 3 do rozporządzenia;
  - f) pomieszczeń pomocniczych służących przygotowaniu posiłków i pomieszczeń gospodarczych w budynku służących do przechowywania produktów żywnościowych – wyłącznie w przypadku inwestycji realizowanej przez rolników w naborze tematycznym.

„Koszty budowlane” są kwalifikowalne wyłącznie w zakresie niezbędnym do wdrożenia inwestycji polegającej na zakupie maszyn, urządzeń i wyposażenia, natomiast zakup używanych maszyn, urządzeń lub sprzętu jest całkowicie wykluczony z finansowania.

- 3) koszty zakupu środków transportu:
- niezbędnych dla sprawnego przebiegu procesu technologicznego lub magazynowania,
  - służących do przewozu zwierząt przeznaczonych do uboju,
  - wykorzystywanych do sprzedaży produktów rolnych,
  - w postaci cystern, silosów, chłodni i izoterm, przeznaczonych do przewozu produktów rolnych, których transport powinien odbywać się w szczególnych warunkach.
- 4) Koszty ogólne obejmujące m.in.:
- przygotowanie dokumentacji technicznej operacji, w szczególności:
    - kosztorysów;
    - projektów technologicznych, architektonicznych lub budowlanych;
    - operatów wodnoprawnych;
    - ocen lub raportów oddziaływania na środowisko;
    - dokumentacji geologicznej lub hydrologicznej;
    - wypisów i wyrysów z katastru nieruchomości.
  - przygotowanie biznesplanu;
  - kierowanie robotami budowlanymi;
  - sprawowanie nadzoru inwestorskiego, autorskiego, urbanistycznego, architektonicznego, budowlanego lub konserwatorskiego.

Koszty ogólne refinansowane są do wysokości nieprzekraczającej 10 proc. kosztów kwalifikowalnych operacji;

Do kosztów zakupu maszyn, narzędzi lub urządzeń lub aparatury pomiarowej i kontrolnej, zalicza się koszty transportu do miejsca realizacji operacji: materiałów służących realizacji operacji, maszyn i urządzeń objętych operacją.

Od kiedy można składać Wniosek o przyznanie pomocy?

Informacja o możliwości składania wniosków o przyznanie pomocy przekazywana jest w ogłoszeniu o naborze wniosków.

Ogłoszenie zamieszczane jest:

- na stronie internetowej administrowanej przez Agencję – www.arimr.gov.pl,
- w co najmniej jednym dzienniku o zasięgu krajowym
- w siedzibie Agencji, oddziałów regionalnych i biur powiatowych Agencji

W dniu ogłoszenia, o którym mowa powyżej, Agencja udostępnia formularz wniosku o przyznanie pomocy wraz ze wzorami oświadczeń dołączanych do tego wniosku, wzór biznesplanu oraz wzór wniosku o płatność i formularz umowy o przyznaniu pomocy.

O czym należy pamiętać przy wypełnianiu wniosku?

Należy w całości wypełnić wniosek o przyznanie pomocy oraz biznesplan (wszystkie pozycje w formularzach przeznaczone do wypełnienia przez danego Wnioskodawcę). Do wniosku powinny również zostać załączone wszystkie niezbędne dokumenty.

Wniosek o przyznanie pomocy oraz formularze udostępnione przez Agencję, powinny zostać wypełnione zgodnie z Instrukcją w czytelny sposób oraz powinny zostać podpisane przez wnioskodawcę lub ustanowionego pełnomocnika.

Dane wpisane we wniosku oraz załącznikach do niego będą podstawą do ustalenia kolejności przysługiwania pomocy. Poprawne wypełnienie wniosku o przyznanie pomocy daje gwarancję, że zostanie on szybko obsłużony przez Agencję.

Rolnicy składający wnioski w naborze tematycznym nie mają obowiązku przedkładania na etapie oceny wniosku o przyznanie pomocy załączników w formie kopii ostatecznych zezwoleń, pozwoleń lub innych decyzji, których uzyskanie jest wymagane przez odrębne przepisy odnoszące się do realizacji inwestycji objętej operacją (stosowne dokumenty będą wymagane na etapie wniosku o płatność)

Gdzie i w jakiej formie składa się wniosek?

Wniosek o przyznanie pomocy wraz z załącznikami w wersji papierowej, składa się w terminie trwania naboru:

- 1) w oddziale regionalnym Agencji, właściwym dla miejsca realizacji operacji. Można to zrobić na dwa sposoby: złożyć osobiście lub przez upoważnioną do tego osobę w biurze podawczym oddziału regionalnego ARiMR albo wysłać przesyłką rejestrowaną, nadaną w placówce operatora wyznaczonego. W przypadku złożenia wniosku o przyznanie pomocy w biurze podawczym OR ARiMR, zostanie wydane potwierdzenie jego złożenia.
- 2) w formie dokumentu elektronicznego na elektroniczną skrzynkę podawczą za pośrednictwem platformy ePUAP (Usługi ARiMR na e-PUAP).

W ramach jednego naboru wniosków o przyznanie pomocy można złożyć tylko jeden wniosek o przyznanie pomocy na jeden podmiot ubiegający się o przyznanie pomocy.

Rozpatrywanie wniosku

O kolejności przysługiwania pomocy decyduje suma uzyskanych punktów przyznanych na podstawie kryteriów wyboru operacji. Minimalna liczba punktów wynosi 4 punkty.

W przypadku uzyskania równej liczby punktów, o pierwszeństwie w uzyskaniu pomocy decydują dodatkowe kryteria. W przypadku wniosków składanych przez rolników, domowników i małżonków rolników pierwszeństwo ma Wnioskodawca młodszy. W odniesieniu do pozostałych podmiotów pierwszeństwo ma operacja z niższą wnioskowaną kwotą pomocy.

Rolnikom składającym wnioski w naborze tematycznym, punkty przyznaje się za:

- 1) złożenie wniosku przez osobę, która w dniu złożenia wniosku ma nie więcej niż 40 lat – 3 punkty,
- 2) innowacyjność operacji – 5 punktów,
- 3) wpływ na ochronę środowiska lub przeciwdziałanie zmianom klimatu – 5 punktów,
- 4) uczestnictwo w unijnych lub krajowych systemach jakości w zakresie objętym operacją – 3 punkty,
- 5) realizację operacji w gminach o wysokim bezrobociu (maksymalnie 4 punkty),
- 6) realizację operacji przez rolników podejmujących prowadzenie działalności gospodarczej w wybranych sektorach (wskazanych w rozporządzeniu) – 2 punkty,
- 7) realizację operacji w zakresie przetwarzania i zbywania przetworzonych produktów rolnych w ramach RHD, wskazanych w załączniku nr 1 w lp. 1–18, lp. 23–110, lp. 121–122, załączniku nr 2 w lp. 1–7 i lp. 12, załączniku nr 3 w lp. 1 i 2 oraz załączniku nr 4 w lp. 1 i 2 do rozporządzenia Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi z dnia 16 grudnia 2016 r. w sprawie maksymalnej ilości zbywanej w ramach rolniczego handlu detalicznego oraz zakresu i sposobu jej dokumentowania – 2 punkty.

W ciągu 90 dni od dnia zakończenia terminu składania wniosków o przyznanie pomocy, na stronie internetowej ARiMR publikowana jest informacja o kolejności przysługiwania pomocy.

UWAGA!!!

- im lepiej przygotowany wniosek o przyznanie pomocy, tym sprawniej zostanie on oceniony przez pracownika Agencji;
- wnioskodawca będzie miał możliwość dwukrotnego uzupełnienia braków/złożenia wyjaśnień w terminie 14 dni od dnia otrzymania każdego z wezwań.

W terminie 6 miesięcy od dnia podania do publicznej wiadomości listy rankingowej Agencja wzywa podmiot ubiegający się o przyznanie pomocy do zawarcia umowy, w przypadku pozytywnego rozpatrzenia wniosku o przyznanie pomocy lub informuje wnioskodawcę o odmowie przyznania pomocy, gdy nie są spełnione warunki przyznania pomocy.

W przypadku nierozpatrzenia wniosku o przyznanie pomocy w powyższym terminie, Agencja zawiadamia wnioskodawcę o przyczynach zwłoki, wskazując nowy termin rozpatrzenia tego wniosku, nie dłuższy niż 2 miesiące.

Umowa o przyznaniu pomocy

Koszty związane z realizacją operacji można ponosić od dnia:

- złożenia wniosku o przyznanie pomocy, z wyjątkiem kosztów ogólnych, które mogły być ponoszone od 1 stycznia 2014 roku.

Przed podpisaniem umowy o przyznaniu pomocy należy zapoznać się z jej treścią, w tym szczególnie z zapisami dotyczącymi zobowiązań, jakie ciążyć będą na Beneficjencie po zakończeniu inwestycji i jej rozliczeniu. Podpisujący umowę powinien mieć pewność, iż będzie w stanie wywiązać się z tych zobowiązań, w tym dotyczących utrzymania wskaźników osiągnięcia celu operacji.

Zabezpieczeniem należytego wykonania przez Beneficjenta zobowiązań określonych w umowie jest weksel niezupełny (in blanco) wraz z deklaracją wekslową sporządzoną na formularzu udostępnionym przez Agencję.

Czy wnioskodawcy mogą ubiegać się o zaliczki?

Wnioskodawcy mają możliwość korzystania z zaliczek na realizację operacji. Warunkiem wypłaty zaliczki jest ustanowienie dodatkowego zabezpieczenia w postaci gwarancji bankowej lub ubezpieczeniowej, poręczenia bankowego, weksla z poręczeniem wekslowym banku lub zastawu na papierach wartościowych emitowanych przez Skarb Państwa, w wysokości odpowiadającej 100 proc. kwoty zaliczki.

Jak długo mogę realizować projekt i co, jeśli nie zdążę ze wszystkim?

Od dnia podpisania umowy Beneficjentowi zaczyna biec termin na realizację operacji. Jej zakończenie tj. czas na złożenie wniosku o płatność końcową wynosi odpowiednio:

- przy inwestycjach jednoetapowych - 24 miesiące,
  - przy inwestycjach dwuetapowych - 36 miesięcy,
  - przy inwestycjach polegających na nabyciu rzeczy będących przedmiotem leasingu (nie więcej niż 5 etapów) - 60 miesięcy.
- lecz nie później niż do dnia 30 czerwca 2025 r.

Zakończenie realizacji operacji

Po zakończeniu realizacji operacji, Beneficjent składa *wniosek o płatność* wraz z załącznikami, którego formularz udostępniony jest na stronie Agencji. Wniosek o płatność można złożyć również w formie elektronicznej przy użyciu systemu eWoP dostępnego pod adresem:

<https://www.gov.pl/web/arimr/elektroniczny-wniosek-o-platnosc>

Wszystkie maszyny, urządzenia, infrastruktura, wyposażenie zakupione w ramach operacji powinny być zamontowane, uruchomione i sprawne, obiekty budowlane – odebrane i dopuszczone do użytkowania, jeśli wymagają tego przepisy obowiązującego prawa.

Kompletowanie Wniosku o płatność

Jeżeli *wniosek o płatność* nie został wypełniony we wszystkich wymaganych pozycjach lub nie dołączono do niego wymaganych dokumentów lub *wniosek*, lub dokumenty nie spełniają innych wymagań, Agencja może dwukrotnie wezwać Beneficjenta, w formie pisemnej, do usunięcia braków w terminie 14 dni od dnia doręczenia wezwania.

Agencja, na uzasadnioną prośbę Beneficjenta, może wyrazić zgodę na przedłużenie terminu złożenia uzupełnień maksymalnie o 30 dni.

Agencja rozpatruje wniosek w terminie 3 miesięcy i dokonuje wypłaty środków finansowych z tytułu pomocy niezwłocznie po pozytywnym rozpatrzeniu *wniosku o płatność*.

Kontrola poprawności realizacji operacji

W trakcie oceny Wniosku o płatność, operacja może zostać skierowana do przeprowadzenia wizyty/kontroli w miejscu jej realizacji. ARiMR informuje Beneficjenta o tym fakcie podając termin jej przeprowadzenia.

Obowiązki Beneficjenta po uzyskaniu refundacji

Beneficjent przez okres 5 lat od dnia wypłaty płatności końcowej jest zobowiązany do przestrzegania zobowiązań określonych w umowie o przyznaniu pomocy. Nieprzestrzeganie postanowień umowy skutkować może nałożeniem kar finansowych.

Gdzie można uzyskać dodatkowe informacje?

- pod bezpłatnym numerem infolinii – **0 800 38 00 84**
- na stronach internetowych: ARiMR (www.arimr.gov.pl) oraz MRiRW (www.minrol.gov.pl).

Rozporządzeniem dotyczącym wdrażania pomocy w ramach poddziałania jest:

Rozporządzenie Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi z dnia 5 października 2015r. w sprawie szczegółowych warunków i trybu przyznawania oraz wypłaty pomocy finansowej w ramach poddziałania „Wsparcie inwestycji w przetwarzanie produktów rolnych, obrót nimi lub ich rozwój” objętego Programem Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2014–2020 (Dz. U. z 2020 r. poz. 651, 1880 oraz z 2021 r. poz. 1770).

Załącznik nr 1

Wykaz rodzajów działalności gospodarczej, w których zakresie może zostać przyznana pomoc dla rolników podejmujących działalność gospodarczą.

Numer Polskiej Klasyfikacji Działalności (PKD)	Sektory objęte wsparciem
10.11.Z	Przetwarzanie i konserwowanie mięsa, z wyłączeniem mięsa z drobiu – w zakresie uboju dotyczy działalności objętej rozporządzeniem Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi z dnia 19 maja 2010 r. w sprawie niektórych wymagań weterynaryjnych, jakie powinny być spełnione przy produkcji produktów pochodzenia zwierzęcego w rzeźniach o małej zdolności produkcyjnej i rozporządzeniem Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi z dnia 20 grudnia 2019 r. w sprawie niektórych wymagań weterynaryjnych, jakie powinny być spełnione przy produkcji produktów pochodzenia zwierzęcego w rzeźniach o małej zdolności produkcyjnej, położonych na terenie gospodarstw lub dotyczy realizacji inwestycji nieprzyczyniającej się do wzrostu mocy produkcyjnych zakładu przetwórczego do poziomu wykraczającego poza maksymalne limity wskazane w tych rozporządzeniach
10.12.Z	Przetwarzanie i konserwowanie mięsa z drobiu – w zakresie uboju nie dotyczy działalności w zakresie nieobjętym rozporządzeniem Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi z dnia 19 maja 2010 r. w sprawie niektórych wymagań weterynaryjnych, jakie powinny być spełnione przy produkcji produktów pochodzenia zwierzęcego w rzeźniach o małej zdolności produkcyjnej i rozporządzeniem Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi z dnia 20 grudnia 2019 r. w sprawie niektórych wymagań weterynaryjnych, jakie powinny być spełnione przy produkcji produktów pochodzenia zwierzęcego w rzeźniach o małej zdolności produkcyjnej, położonych na terenie gospodarstw lub dotyczy realizacji inwestycji nieprzyczyniającej się do wzrostu mocy produkcyjnych zakładu przetwórczego do poziomu wykraczającego poza maksymalne limity wskazane w tych rozporządzeniach
10.13.Z	Produkcja wyrobów z mięsa, włączając wyroby z mięsa drobiowego
10.31.Z	Przetwórstwo i konserwowanie ziemniaków
10.32.Z	Produkcja soków z owoców i warzyw
10.39.Z	Pozostałe przetwarzanie i konserwowanie owoców i warzyw
10.41.Z	Produkcja olejów i pozostałych tłuszczów płynnych
10.51.Z	Przetwórstwo mleka i wyrób serów
10.61.Z	Wytwarzanie produktów przemiału zbóż
10.62.Z	Wytwarzanie skrobi i produktów skrobiowych – dotyczy podmiotów zajmujących się działalnością w zakresie przetwarzania ziemniaków lub zboża na skrobię

10.83.Z	Przetwórstwo herbaty i kawy – dotyczy podmiotów zajmujących się działalnością w zakresie produkcji herbat ziołowych lub herbat ziołowych z dodatkiem owoców i innych roślin
10.89.Z	Produkcja pozostałych artykułów spożywczych, gdzie indziej niesklasyfikowana – dotyczy podmiotów zajmujących się działalnością w zakresie produkcji wyrobów z jaj
10.89.Z	Produkcja pozostałych artykułów spożywczych, gdzie indziej niesklasyfikowana – dotyczy podmiotów zajmujących się działalnością w zakresie przetwórstwa miodu
10.91.Z	Produkcja gotowej paszy dla zwierząt gospodarskich
10.92.Z	Produkcja gotowej karmy dla zwierząt domowych
11.01.Z	Destylowanie, rektyfikowanie i mieszanie alkoholi – dotyczy podmiotów zajmujących się działalnością w zakresie produkcji alkoholu etylowego, po przetworzeniu przeznaczonego do spożycia
11.02.Z	Produkcja win gronowych
11.03.Z	Produkcja cydru i pozostałych win owocowych, z wyłączeniem produkcji wyrobów winopochodnych i winopodobnych
13.10.D	Produkcja przędzy z pozostałych włókien tekstylnych, włączając produkcję nici – dotyczy podmiotów zajmujących się działalnością w zakresie wydobywania włókna ze słomy lnianej i konopnej
20.14.Z	Produkcja pozostałych podstawowych chemikaliów organicznych – dotyczy podmiotów zajmujących się działalnością w zakresie produkcji alkoholu etylowego nieprzeznaczonego do spożycia
52.10.B	Magazynowanie i przechowywanie pozostałych towarów – dotyczy podmiotów zajmujących się działalnością w zakresie usługowego zamrażania i przechowywania produktów rolnych
	Przetwórstwo roślin na produkty, które są wykorzystywane na cele energetyczne.

Załącznik nr 2

Produkty rolne wytwarzane i zbywane w ramach rolniczego handlu detalicznego, objęte wsparciem w Poddziałaniu 4,2:

	Kategoria/produkt rolny
1.	Produkty pochodzenia niezwierzęcego
2.	Przetwory z owoców: soki owocowe, dżemy, owoce suszone, inne
3.	Przetwory z warzyw: kiszonki warzywne, marynaty warzywne, soki warzywne, inne
4.	Przetwory z owoców i warzyw, w tym soki
5.	Przetwory z warzyw i grzybów
6.	Przetwory z orzechów
7.	Przetwory zbożowe: mąki, kasze, płatki, otręby, inne
8.	Koncentraty spożywcze: koncentraty warzywne, syropy owocowe, inne
9.	Oleje
10.	Mleko surowe albo mleko surowe i siara
11.	Surowa śmietana
12.	Jaja od drobiu
13.	Jaja od ptaków bezgrzebieniowych
14.	Produkty pszczele nieprzetworzone, w tym miód, pyłek pszczeli, pierzga, mleczo pszczele
15.	Świeże mięso wołowe, wieprzowe, baranie, kozie, końskie, lub produkowane z tego mięsa surowe wyroby mięsne lub mięso mielone
16.	Świeże mięso drobiowe lub zajęczaków, lub produkowane z tego mięsa surowe wyroby mięsne lub mięso mielone
17.	Świeże mięso zwierząt dzikich utrzymywanych w warunkach fermowych lub produkowane z tego mięsa surowe wyroby mięsne lub mięso mielone
18.	Produkty mięsne
19.	Produkty mleczne lub produkty na bazie siary łącznic
20.	Produkty jajeczne

